

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

19.01.2026

Høringssvar forslag til ny postlov (deres ref.: 25/4603)

Pensjonistforbundet og SAKO avgir felles høringsuttalelse. I SAKO-samarbeidet deltar Pensjonistforbundet, Telepensjonistenes Landsforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund, Politiets Pensjonistforbund, Statens Vegvesens Pensjonistforbund, Postens Pensjonistforbund, Fagforbundet og LO-Stats pensjonistutvalg. Til sammen representerer vi om lag 270 000 medlemmer.

Innledning

Regjeringens arbeid med ny postlov har engasjert oss siden Postutvalget ble opprettet i januar 2024. Vi ga innspill til utvalget og skrev høringssvar om utvalgets rapport. I forslaget til ny postlov går regjeringen inn for at alle skal motta brev kun en gang i uka, men til egen postkasse og uten å selv måtte aktivt velge dette. Regjeringen støtter Postutvalget i at staten ikke skal finansiere utøve dørterskeltjenester (eller lignende), samt at beredskapen ikke blir svekket av at posten har færre ansatte og sjeldnere brevombæring.

Vi mener at brevombæring fortsatt må skje annenhver hverdag og at Posten bør få nye oppgaver som bygger oppunder Bo trygt hjemme-reformen og øker totalberedskapen, som for eksempel Dørterskeltjenesten.

Vårt høringssvar handler derfor om:

1. Verdien av brevombæring
2. Behovet for dørterskeltjenester
3. Postens rolle i totalberedskapen

Brevombæring

Pensjonistforbundet og SAKO setter pris på at regjeringen ikke fulgte Postutvalgets forslag om at brev som hovedregel skulle utleveres til betjente postpunkt, og at levering til egen postkasse kun skulle skje en gang i uka til de som selv aktivt valgte dette. Vi mener det er gode grunner for å opprettholde dagens praksis med brevombæring annenhver hverdag.

Vi er klar over at antall fysiske brev er blitt halvert de siste fem årene og at distribusjonskostnadene per brev øker når det blir færre brev. Men vi reagerer sterkt på at en samfunnsnyttig tjeneste reduseres til et enkelt regnestykke om transaksjonskostnader. Dette er silo-tankegang, der etaten kun måles på egne bedriftsøkonomiske resultater, ikke på dens samlede samfunnsverdi og -nytte.

Ved å regne på brev per husstand overser man de store forskjellene husstandene imellom. Enkelte husstander mottar flere brev og har behov for ombæring 2-3 ganger i uka. Disse er også oftere mer avhengig av at aviser distribueres fysisk. Andre mottar nesten aldri brev og har ikke slike behov. Forskjellene er systematiske og skyldes alder, bosted og hvor fortrolig man er med digitale løsninger:

«Bruksmønsteret hos forbrukerne varierer med hvor sentralt de bor. Personer bosatt i urbane områder sender og mottar relativt sett flere pakker, mens personer i distriktene mottar og sender flere brev. Undersøkelsen viser også at brukermønsteret varierer, avhengig av alder. Eldre både mottar og sender flere brev. Personer over 60 år bestiller pakker til postkassen fremfor post i butikk i større grad enn resten av befolkningen.» (Kantar: 2022).

Det er over 1 060 000 alderspensjonister i Norge. Halvparten er over 75 år, hver fjerde (260 000) er over 80 år. Andelen eldre er størst i små distriktskommuner og minst i de store byene. Norsk mediebarometer viste at kun 60 prosent av de over 80 år bruker internett (SSB:2024).

Digital sårbarhet er imidlertid ikke avgrenset til eldre. Den kan skyldes lese- og skrivevansker, redusert fysisk eller psykisk helse, manglende personlig nettverk (tilgang på IT-hjelp) og lav teknisk og byråkratisk kompetanse (Sintef: 2022). Hver femte voksen i Norge - om lag 850 000 personer - er sårbare i møte med offentlige digitale tjenester. De kan ikke motta viktig informasjon digitalt, for eksempel i Altinn og Digipost eller på e-post.

Postlevering til egen postkasse er en grunnleggende offentlig tjeneste. Å redusere dette til en isolert brøk om lønnsomhet - kostnad per brev - er derfor uansvarlig. Vi mener regjeringen må ta hensyn til de systematiske forskjellene i bruksmønster ved at de som får et redusert tjenestetilbud, er de som er mest avhengige av det.

Opprettholdelse av postombæring annenhver hverdag er en samfunnsøkonomisk lønnsom investering, fordi det gir trygghet for brukerne, øker samholdet og tilliten i samfunnet, ivaretar demokratiske funksjoner og fyller en viktig rolle i totalberedskapen.

Dørterskeltjeneste

Dørterskeltjenesten er et samarbeidsprosjekt mellom KS, Posten Norge, Fagforbundet og ni pilotkommuner. Tjenesten går ut på at postbudene en gang i uka ringer på døra til alle over 75

år og leverer posten og et informasjonsskriv fra det offentlige. I tillegg mottar husstander med personer mellom 65 og 74 år det samme informasjonsskrivet i postkassa.

Kommunen og statlige aktører kan bruke dette skrevet til å formidle informasjon, og rekruttere eldre til lokal frivillighet og aktivitetstilbud. Pilotkommunene opplever at det er bedre kjennskap til mulighetene som formidles gjennom tjenesten, og rapporterer om økt deltakelse på aktiviteter og arrangementer. Dørterskeltjenesten forebygger og utsetter fremtidige omsorgsbehov og mobiliserer eldre som en ressurs for lokalsamfunnet. En rekke høyst ulike organisasjoner ønsker derfor å videreutvikle og utvide prosjektet, bl.a. KS, LO, Fagforbundet, Civita, FFO, Blindedeforbundet og Pensjonistforbundet/SAKO.

Konsulentselskapet Rambølls evaluering har fem hovedfunn: «Dørterskelprosjektet:

1. bidrar til en rekke gevinster for kommune og innbyggere
2. treffer et reelt behov i kommunene
3. har krevd lite ressurser og forsterket eksisterende oppgaver hos kommunene
4. kan avhjelpe kommunesektorens større utfordringer
5. har et stort potensial for videreutvikling og flere gevinster.»

Til tross for utelukkende positive erfaringer, følger regjeringen Postutvalgets konklusjon om at prosjektet ikke bør være en del av Postens oppgaver. Vi mener regjeringen legger til grunn en snever forståelse av Postens samfunnsrolle og ikke ser på om og i hvilken grad Posten kan utføre andre oppgaver i forbindelse med distribusjon av post. Av hensyn til både brukerne, de ansatte og beredskapen må en se om etaten kan utføre andre viktige oppgaver. Dørterskeltjenesten bør etableres som en landsdekkende, statlig finansiert ordning.

Beredskap

Det er en uttalt politisk målsetning at flere eldre skal bo trygt lenger i eget hjem (*Bo trygt hjemme-reformen*). Det innebærer bl.a. at de skal være trygge på å kunne motta relevant informasjon, få medisiner og motta helse- og omsorgstjenester i eget hjem. En million pensjonister bor i eget hjem. En av tre bor alene. I 2050 vil det være rundt 600 000 personer over 80 år. Nesten alle kommer til å bo i eget hjem.

Eldre er en sammensatt gruppe som spenner over nesten fem ti år, med store forskjeller innen helse, økonomi, utdanningsnivå og deltakelse. Betraktet som gruppe er det likevel noen fellesnevne: Eldre er som regel utenfor arbeidslivet, tilbringer mer tid i eget hjem, utgjør en større andel av det digitale utenforskapet, bruker helsetjenester mer og oftere enn andre, har litt lavere deltakelse i samfunnet, og bor oftere alene og i distriktskommuner.

En stadig mer urolig og uforutsigbar verden har medført økt oppmerksomhet om Norges samlede beredskap. Skillet mellom tradisjonell sikkerhetspolitikk og sivil beredskap er i ferd med å viskes ut. Det geopolitiske bildet preges av tilspisset global konkurranse og rivalisering mellom stormakter om militær, politisk og økonomisk makt. Den teknologiske utviklingen

utfordrer sikkerhet og beredskap på nye måter. Klimaendringer fører til mer uvær og økt fare for ras, flom og ødelagt infrastruktur. Verden kan utsettes for nye pandemier og andre trusler mot folkehelsen.

Beredskapstjenestene må dimensjoneres i forhold til nye utfordringer og demografiske endringer. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) anbefaler alle å ha litt kontanter liggende, fordi digitale betalingsløsninger er sårbare for digitale angrep og tele- og strømbrydd. Betalingsutvalget (NOU: 2024:21) slår fast at beredskapen for digitale betalinger ikke er dimensjonert for store og langvarige kriser. Totalberedskapsmeldingen (Meld. St. 9 (2024–2025)) understreker at Norge må planlegge for krisescenarier der den elektroniske infrastrukturen blir utilgjengelig over lenger tid.

Postombæring til egen postkasse er derfor ikke kun til fordel for digitalt utenforstående. Postbudene kan gi alle borgere nødvendig informasjon gjennom andre kanaler enn de digitale, samt bringe nødvendige varer og medisiner hjem, og ved behov ta betalt i kontanter. DSB skrev til Postutvalget at «I et nasjonalt beredskapsperspektiv kan postombæring fungere som et supplement, eller alternativ til, digitale kommunikasjonskanaler for å formidle viktig informasjon til befolkningen. En slik fysisk tilstedeværelse gir mulighet for toveiskommunikasjon både mellom stat og innbygger, og mellom privatpersoner.».

Regjeringen har definert 2026 som Totalforsvarsåret, med slagordet *Hele Norge skal forsvare Norge*. Krigen i Ukraina har vist hvor viktig postvesenet (*Ukrposhta*) er for å få ut pensjoner, humanitær hjelp og viktig kommunikasjon til innbyggerne. Å opprettholde og utvide Postens tjenester er god beredskap.

Avslutning

Pensjonistforbundet og SAKO støtter ikke regjeringens forslag om å redusere postombæring til kun en gang i uka. Regjeringen tar for lite hensyn til personer med ingen eller svake digitale ferdigheter, som i større grad benytter og er avhengige av analoge posttjenester.

Postombæring er for viktig til kun å underordnes bedriftsøkonomiske hensyn. Nåværende tjenestetilbud bør opprettholdes av hensyn til brukerne, de ansatte og totalberedskapen. I stedet for å redusere tjenestetilbudet, bør Posten få oppgaver som underbygger *Bo trygt hjemme-reformen* og øker totalberedskapen. Dørterskeltjenesten bør etableres som en landsdekkende, statlig finansiert ordning.

Vennlig hilsen

Jan Davidsen
Forbundsleder

Arne Halaas
Generalsekretær